

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____Андрейченко А.В.

“__” травня 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: «**ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ**

СТВОРЕННЯ ПЕЛЕТНОГО ВИРОБНИЦТВА»

Виконавець:

студентка ФЕУП

Луценко Ірина Олександрівна _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Карпов Володимир Анатолійович _____

АНОТАЦІЯ

Луценко І. О. «Економічне обґрунтування проєкту створення пелетного виробництва».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу». Одеський національний економічний університет. Одеса, 2024.

Розглянуто поняття та особливості розробки процесу обґрунтування та оцінки ефективності варіантів реалізації інвестиційного проєкту створення пелетного виробництва.

Надано методологічні основи порівняльної ефективності інвестиційних проєктів, розглянуті питання аналізу аспектів реалізації проєкту створення пелетного виробництва.

Визначено технічні та економічні особливості створення пелетного виробництва, розраховані грошовий потік, кеш-фло, показники ефективності проєкту дано оцінку ризикованості та реалістичності реалізації проєкту пелетного виробництва.

Ключові слова: проєктний підхід, підприємницький проєкт, аналіз ринку, маркетингова стратегія, грошовий потік, кеш-фло, показники ефективності проєкту, ризики.

ANNOTATION

Lutsenko I. O. «Economic substantiation for the project of creating pellet production»

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and stock exchange activity» under the educational program «Economics and business planning». Odesa National Economic University. Odesa, 2024.

Concepts and features of the development of the process of substantiation and evaluation of the effectiveness of options for the implementation of the investment project for the creation of pellet production are considered.

Methodological bases for the comparative effectiveness of investment projects are provided, the issues of analysis of aspects of the implementation of the pellet production project are considered.

The technical and economic features of the creation of pellet production were determined, the cash flow, cash flow, project efficiency indicators were calculated, the riskiness and realism of the implementation of the pellet production project were assessed.

Keywords: project approach, business project, market analysis, marketing strategy, cash flow, cash flow, project performance indicators, risks.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ ПЕЛЕТНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	7
1.1. Інвестиційний задум, учасники та цілі проєкту.....	7
1.2. Організаційний механізм створення власного бізнесу в Україні	12
1.3. Обґрунтування організаційно-правової форми та оподаткування для управління запропонованого бізнесу	25
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА МОЖЛИВОСТІ ЗАПУСКУ ПРОЄКТУ ПЕЛЕТНОГО ВИРОБНИЦТВА	29
2.1. Аналіз ринку пелет в 2005-2020 рр.	29
2.2. Маркетинговий аналіз та розрахунок техніко-економічних характеристик проєкту	39
2.3. SWOT – аналіз і календарний план реалізації проєкту.....	41
2.4. Формування витрат на започаткування підприємницької діяльності	43
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ РЕАЛІСТИЧНОСТІ ПРОЄКТУ	47
3.1. Розрахунок грошових потоків від реалізації проєкту створення виробництва пелет	47
3.2. Розрахунки порівняльної ефективності запропонованих варіантів проєкту	54
3.3. Оцінка ризикованості проєкту.....	57
ВИСНОВКИ.....	62
Список використаних джерел.....	65

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Як показав аналіз, пророблений в роботі, пелетний бізнес в Україні успішно розвивався у довоєнні роки. Агресія з боку росії завдала значної шкоди економіці країни. Проте, удари по енергетичній системі України підхльоснули попит до альтернативних джерел енергії, в тому числі до пелет.

Створення власної справи - це завжди величезний ризик і подолання опору, що неминуче виникає при народженні нового. Створюючи власну справу, потрібно знати, що це не тільки можливість (за сприятливих умов) користуватися благами, які пророкує це починання, а й відповідальність за функціонування, розвиток, виживання її.

Виникнення будь-якої підприємницької ідеї ставить багато різноманітних запитань: хто виступає як конкретні споживачі, яким є ринок продукту підприємства, які кошти необхідні для реалізації проєкту, чи виправдовує себе проєкт економічно тощо. Задля отримання відповідей на ці запитання й складається бізнес-план.

Питанням складання бізнес-планів підприємницьких проєктів присвячено дуже багато робіт зарубіжних та вітчизняних учених-економістів: Бланка И. А. [8], Карпова В.А.[7], Данилюк М. О., Савич В. І. [12], Ковальчук Т. М. [29], Кодацкий В. П. [30] та ін.

Разом з тим багато проблем, що пов'язані з бізнес-плануванням, не тільки не досліджені, але й не поставлені. Так, у наукових дослідженнях ще недостатньо виразно визначені позиція щодо взаємодії плану і ринку, місце відносин планомірності в розвиненій ринковій системі.

Метою кваліфікаційної роботи – теоретичні, методичні, прикладні аспекти процесу обґрунтування бізнес-проєкту створення власного виробництва пелет та визначення напрямків ефективного його функціонування.

Для досягнення мети роботи були поставлені наступні завдання:

- обґрунтування інвестиційного задуму, учасників та цілей проєкту;

- аналіз організаційного механізму створення власного бізнесу в Україні;
- обґрунтування організаційно-правової форми та оподаткування для управління запропонованого бізнесу
- дослідження ринку кінцевого продукту проєкту – пеллет в Україні та світі;
- проведення маркетингового аналізу та розрахунків техніко-економічних характеристик проєкту;
- SWOT – аналіз і календарний план реалізації проєкту;
- формування витрат на започаткування підприємницької діяльності;
- розрахунки грошових потоків варіантів проєкту;
- розрахунки порівняльної ефективності запропонованих варіантів проєкту;
- оцінка ризикованості проєкту.

Об’єктом дослідження виступають процеси реалізації проєкту створення власного пелетного виробництва.

Предметом дослідження є бізнес проєктування започаткування власної справи у сфері пелетного виробництва.

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи використовувались такі методи: експертна оцінка (дослідження думки та досвіду фахівців з питань створення та управління бізнесу), аналіз статистичних даних про цю сферу в Україні, метод аналогій (аналіз імплементації ідей або стратегій з інших галузей власної справи), економіко-математичне моделювання (побудова моделей доходів та витрат новостворюваного бізнесу для прогнозування доходів та рентабельності бізнесу), маркетингові дослідження (SWOT-аналіз, елементи PEST-аналізу, матричний метод, спостереження за роботою існуючих, їх перевагами та недоліками), складання таблиць, за допомогою вбудованих функцій програмного продукту «Word» та «Excel».

Інформаційна база дослідження. Наукові публікації та монографічні видання українських і зарубіжних учених, підручники та видання наукових співробітників Одеського національного економічного університету, закони України та нормативно-законодавчі акти, статистичні дослідження, дослідження сфери суспільного харчування, наукові статті, інтернет-джерела різних компаній та сервісів.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (43 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 68 сторінок. Основний зміст викладено на 64 сторінках. Робота містить 16 таблиць, 6 рисунків.

ВИСНОВКИ

В результаті виконаної роботи можна зробити такі висновки:

1. Обґрунтовано інвестиційний задум створення проекту. Основною метою проекту є створення нового виробництва та залучення інвестора в проєкт виробничої лінії для гранулювання відходів деревообробного виробництва (пелет). Діяльність створюваного бізнесу належить до законодавства регулювання сфери пелетного виробництва. Нормативно-правову базу регулювання виробництва складають закони, Постанови КМУ, національні стандарти.

2. Проаналізовано організаційний механізм створення власного бізнесу. Діяльність створюваного бізнесу належить до законодавства регулювання сфери пелетного виробництва. Нормативно-правову базу регулювання виробництва складають закони, Постанови КМУ, національні стандарти.

3. Сформульована нами бізнес-ідея проєкту дозволяє зупинитися на основному КВЕД діяльності бізнесу, що формується, це секції G - Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів. Основний КВЕД діяльності створюваного підприємства є 46.71 - Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами. При роботі з бюджетними організаціями, а це значний сектор пелетного ринку, договори постачання проводяться через систему Прозорро, при цьому предмет договору (товар) повинен відповідати національному класифікатору закупівель. Для продукту нашого проєкту – пелет - код за ДК 021:2015: 09110000-3 – «Тверде паливо» (Пелети з дерева у гранулах (паливні пелети) – код за ДК 021:2015: 09111400-4 «Деревне паливо»).

4. Обґрунтовано організаційно-правову форму запропонованого бізнесу. У відповідності до Податкового кодексу України існують дві системи оподаткування підприємств - загальна та спрощена. У нашому варіанті підприємство може працювати лише у рамках загальної системи оподаткування. Після зробленого в роботі аналізу нами було вибрана

організаційно-правова форма підприємства - як приватне підприємство, що діє на основі приватної власності суб'єкта господарювання (юридичної особи).

5. Сировиною для виробництва гранул можуть бути деревні відходи: кора, тирса, тріска і інші відходи лісозаготівлі, а також відходи сільського господарства: відходи кукурудзи, солома, відходи круп'яного виробництва, лушпиння соняшнику і так далі. Як показав аналіз ринку пелет, у Україні ринок пелет знаходиться у стадії прискореного розвитку. Основною сировиною для виготовлення пелет в Україні є відходи від деревообробки.

6. У роботі проаналізовано техніко-економічні аспекти реалізації проєкту створення пелетного виробництва (технологія виробництва, обладнання, логістика). Разом, вартість запропонованої лінії для виробництва пелет склала 171 755 €. Вартість лінії вказана на умовах EXW-завод-виробник в Польщі.

7. У роботі проаналізовано маркетингові аспекти проєкту: ціни на продукт проєкту, огляд конкурентів, забезпечення проєкту ресурсами. Проведений позиційний аналіз SWOT аналіз проєкту підтверджує правильний напрямок діяльності створюваного пелетного виробництва. Життєвий цикл проєкту складе 30 років. Початок проєкту - 1.01.2024 року. Закінчення (розрахунковий період для терміну окупності) - 31.12.2033 рік. Передбачається розробка проєкту на розвиток, який реалізовуватиметься або паралельно, або після закінчення проєкту (проєкт розвитку не включається в розрахунок грошових потоків даного проєкту). Як показав аналіз кон'юнктури ринку і проведеного SWOT – аналізу, в перші п'ять років очікується випередження попиту на пелети проти їх виробництва. Як показує досвід укладення договорів на постачання пелет, їх тривалість складають вперед до 3-х років. Тому передбачається збут всього обсягу виробництва.

8. Для розрахунку грошового потоку за проєктом нами було складено план продаж за двома варіантами проєкту - песимістичний (оптова ціна реалізації тони пелет - 95 євро) та оптимістичний (оптова ціна реалізації - 130 євро). Собівартість виробництва однієї тони була розрахована на рівні 60 євро (для песимістичного варіанту -75 євро). Розрахунки прибутків за проєктом

показали, що проєкт виявляється прибутковим вже на першому році життєвого циклу. У песимістичному варіанті прибуток з'являється тільки на третій рік проєкту. Як показали розрахунки кеш-фло, баланс готівки прогнозується позитивним у вісь період життєвого циклу проєкту. Це свідчить про достатню високу стійкість підприємницької діяльності за проєктом, та про його потенційну прибутковість.

9. Порівняльна ефективність запропонованих варіантів проєкту показала, що обидва варіанту проєкту є ефективними. При цьому варіант оптимістичного проєкту показав, що вкладений капітал окупиться через 33 місяця (41 місяць - РВР), прибутковість проєкту дуже висока – на 1 грн. первинних інвестицій доводиться в середньому 1,74 грн. чистого дисконтованого доходу за весь період життєвого циклу проєкту (навпроти в євро - 2,51, що пояснюється різними рівнями ставок дисконтування), внутрішня норма рентабельності складає 61,78 % що указує на велику стійкість проєкту, чистий приведений дохід складе 2 385 968 євро за 10 років здійснення проєкту, що в середньому за весь період життєвого циклу проєкту складає 215 тис. євро в рік. Все це говорить про високу ефективність проєкту, при збереженні закладених рівнів основних чинників реалізації проєкту.

10. Динаміка чутливості проєкту по NPV показують, що найбільш чутливим фактором реалізації проєкту є зміна ціни реалізації пелет, далі йдуть податки, обсяг збуту, обсяг інвестицій, загальні витрати. Разом з тим зміна цих факторів +/- 30% не робить проєкт збитковим, що говорить про достатню стабільність проєкту. У результаті можна зробити наступний загальний висновок – проєкт дійсно стійкий.

Список використаних джерел

1. Аналіз пелетного ринку України. URL: http://bioenergy.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=236:ukrpellets2009&catid=1:latest-news (дата звернення 23.04.2023)
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження принципу державної реєстрації юридичних осіб на підставі модельного статуту : Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, N 43, ст.44 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-17#Text> (дата звернення 23.04.2023)
3. Про банки і банківську діяльність : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення 23.04.2023)
4. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення 23.04.2023)
5. Офіційний сайт журналу «Ресторатор». URL: <https://www.restorator.ua/post/event-marketing-v-restorane> (дата звернення 23.04.2023)
6. Держстат України. URL: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/46/KVED10_46_71.html (дата звернення 07.11.2023)
7. Проектний аналіз: навчальний посібник /за ред. проф. Карпова В. А. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 320 с.
8. Бланк И. А. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Київ : Ника-Центр, 2005. 528 с.
9. Звітність і документообіг «Сота». URL: <https://sota-buh.com.ua/news/fop-zahalna-chy-sproshchena-systema-opodatkuvannia> (дата звернення 07.11.2023)
10. Сервіс для визначення кодів видів економічної діяльності за КВЕД-2005 та КВЕД-2010. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html (дата звернення 23.04.2023)
11. Про створення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України : Постанова КМУ. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-96-%D0%BF#Text> (дата звернення 23.04.2023)

12. Zakharchenko N., Horbachenko S., Hrinchenko R., Topalova I., Fialkovska A. Formation principles of the organizational and economic management mechanism of the regional enterprise's creative potential. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2021. No 4(39), P. 405–414.
13. Добрава Н. В., Райлян О. Г. Основні критерії вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності. *Наукові перспективи: журнал*. 2021. № 10 (16) 447 с. С.303 – 315
14. Володькина М. В. Стратегічний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. 49 с.
15. Данилюк М. О., Савич В. І. *Фінансовий менеджмент*. Івано-Франківськ : ІМЕ, 2005. 212 с.
16. Дубова Н. Управління проєктами. *Відкрити системі*. №9. 2005. С. 25-35.
17. Болюх М. А., Бурчевський В. З., Горбаток М. І. Економічний аналіз: навч. Посіб. Київ : КНЕУ, 2005. 540 с.
18. Єлейко Я. І., Кандибка О. М., Лапішко М. Л., Смовженко Т. С. Основи фінансового аналізу. Львів : Львівський банківський інститут Національного банку України, 2004. 141 с.
19. Івашина Л.Л. Перспективи розвитку ресторанного бізнесу як складника індустрії гостинності. *Економіка і суспільство*. 2018 Вип. 14. С. 597 – 600
20. Іванов Ю. Б., Кравченко Ю. І., Хоменко М. М. Вступ до бізнесу. Київ : Лібра, 1999. 166 с.
21. Іващенко В. І. Економічний аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Київ : ЗАТ «Нічлава», 2003. 204 с.
22. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. 2-ге вид., стереотип. Київ : МАУП, 2005. 152 с.
23. Карпов В.А., Улибіна В.А. Проєктний аналіз (конспект лекцій та практичні завдання). Одеса : ОНЕУ, 2005. 151 с.
24. Карпов В.А. Конспект лекцій та практичні завдання з курсу «Проєктний

- аналіз». Одеса : «Астропринт», 2002. 150 с.
- 25.Карпов В.А., Павлова Т.В. Методи порівняння альтернативних проєктів з використанням програми „Порівнення проєктів” *Вісник соціально-економічних досліджень*. ОДЕУ. № 45. 2012, С. 46-52
- 26.Методичні рекомендації щодо підготовки індивідуальних завдань з курсів «Проектний аналіз», Аналіз підприємницьких проєктів» у середовищі програми «Порівняння проєктів»/ за ред. Карпова В.А. Одеса: ОНЕУ, 2023. 45 с. URL: <http://dl.oneu.edu.ua/course/view.php?id=380> (дата звернення 23.04.2023)
- 27.Андрейченко А.В., Горбаченко С.А., Грінченко Р.В., Карпов В.А., Кучеренко В.Р. Аналіз ринкової кон’юнктури: навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2014. 345 с.
- 28.Траченко Л. А. Оцінювання ризиків у системах управління якістю підприємств сфери інжинірингових послуг. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2018. №3 (39). С. 17-23.
- 29.Ковальчук Т. М. Оперативний економічний аналіз: теорія, методологія, організація. Київ, 2008. 40с.
- 30.Кодацкий В. П. Фінансовий менеджмент. Харків: ХНП, 2006. 212 с.
- 31.Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навчальний посібник. Київ: Товариство «Знання» КОО, 2005. 378 с.
- 32.Кочешков А.И. Управління проєктами. Київ : Два Три, 1993. С. 61-62.
- 33.Крайник О. П., Клепикова З. В. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. збірник вправ. Львів: Інтеллект, 2005. 258с.
- 34.Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 223с.
- 35.Куліш С. А., Коростишев О. В. Теорія аналізу господарської діяльності: навчальний посібник. Харків : Харківський державний економічний університет, 1999. 62 с.

36. Кучеренко В. Р., Карпов В. А., Маркітан О. С. Планування ділового розвитку: навчальний посібник, вид. 2-е, виправлене та перероблене. Київ : Знання, 2006. 457 с.
37. Ример М.І., Касатов А.Д. Планування інвестицій. Київ: Вид. дім «Вища освіта і наука», 2001. 232 с.
38. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 23.04.2023)
39. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 23.04.2023)
40. Єдиний закупівельний словник ДК 021:2015. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ME151318> (дата звернення 07.11.2023)
41. Ринок біопалива в Європі 2023. Чи потрібні Європі пелети? Детальніше. URL: <https://tehnomashstroy.com.ua/ua/a482949-rinok-biopaliva-yevropi.html> (дата звернення 07.11.2023)
42. Війна в Україні призвела до змін на європейських ринках пелет. URL: <https://derevynnyk.com/vijna-v-ukrayini-pryzvela-do-zmin-na-yevropejskyh-rynках-pelet/> (дата звернення 07.11.2023)
43. Стан біоенергетичного ринку. URL: https://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Western_Ukrainian_Bioenergy_Market_Study_2017.pdf (дата звернення 07.11.2023)